

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези X Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(18-19 жовтня 2024 р.)**

2 том

ОДЕСА 2024

УДК: 37+78+792.8+008-021.1

Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства. Матеріали і тези X Міжнародної конференції молодих учених та студентів (Одеса 18-19 жовтня 2024 р.). — Т.2. — Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2024. — 133 с.

Рекомендовано до друку вченою Факультету музичної та хореографічної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Протокол № 4 від 18.11. 2024 р.

Рецензенти:

Мартинюк Тетяна Володимирівна, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри-професор кафедри мистецьких дисциплін і методик навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Демидова Віола Григорівна, кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри сольного співу Одеської національної музичної академії імені Антоніни Нежданової.

Матеріали і тези друкуються в авторській редакції

Технічний редактор

Г.О. Реброва

©Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського, 2024

інтермецо» Гейне. Це автобіографічний цикл, у якому відтворено історію кохання поета.

Вокальна творчість Шумана віддзеркалює взаємодію двох тенденцій. Одна з них пов'язана із залученням великого кола літературних джерел представників різних національностей, що стає підґрунтям для розширення образності вокальних творів. Сутність другої полягає у більш повному осягненні та відтворенні глибинних процесів духовного життя. Вокальна музика Шумана відтворює не лише світ піднесеного, а й реалії повсякденного життя. Прикладом такого підходу є пісня «Над морем вечері» на вірші Гейне.

Визначальною рисою вокальної музики Шумана є лірика, якій притаманні неповторна краса мелодичних ліній та надзвичайна глибина і тонкий психологізм широкого кола образів. Музична стилістика і образний стрій вокальної творчості Шумана свідчать про спорідненість з піснями Шуберта. Вокальна музика Шумана, як і вся його творчість вирізняється самобутніми рисами і належить до нового етапу музичного романтизму. Ідеї Шумана отримують відбиток в творчості наступної генерації композиторів, зокрема Брамса та Вагнера.

Шуман прагне у своїй вокальній творчості якомога глибше осягнути зміст літературного тексту. Це стає підґрунтям для розбудови музичної драматургії та більш повного розкриття поетичного образу. Синтез літературного тексту і музики може мати різні прояви, що залежить від змісту літературного першоджерела, рівня його психологічної складності, наявності прихованих сенсів тощо. Ці та інші чинники утворюють жанрове розмаїття вокальної музики Шумана. Вони визначають також семантичну наповненість елементів музичної мови, провідне або допоміжне значення кожного із них в цілісній художній концепції твору.

Михайло КІСЮК

Український державний університет
імені Михайла Драгоманова

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ДІТЕЙ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ

Емоційний інтелект, як предмет соціально-психологічного дослідження в останні десятиліття став широко розповсюдженим феноменом. Концепція емоційного інтелекту є вагомим аспектом під час освітнього процесу.

Проаналізувавши наукову літературу, встановлено, що емоційний інтелект – це стійка ментальна здібність, яка має позитивний фактор для міжособистісної взаємодії; це здатність людини розпізнавати та розуміти емоції, наміри,

мотивацію та бажання інших людей та свої власні, а також здатність керувати своїми емоціями та емоціями інших людей з метою вирішення практичних задач.

Таке складне явище, як ментальність, поєднує розумово-інтелектуальні, емоційно-почуттєві, образно-інтуїтивні, стереотипноусталені моделі поведінки, які зумовлені типом свідомості, оскільки на його основі виникає тип та образ мислення. О. Є. Реброва (2013) у своїх дослідженнях обґрунтувала сутність художньої ментальності. Вона дослідила, що цей феномен синтезує уявлення про картину світу за допомогою художньо-виражальних можливостей мистецтва в творчих процесах його сприйняття, творення, інтерпретації на основі культурно-історичних, етнонаціональних, освітньо-професійних факторів, які спрямовують формування індивідуального художнього досвіду та емоційно-духовної налаштованості особистості у відповідність до художніх цінностей суспільства (Реброва, 2013).

Доведено, що особливості становлення емоційної сфери підлітків залежить від його оточення: батьків, друзів, звичайних людей.

Підлітковий період охоплює проміжок від 10 до 15 років, що відповідає середньому шкільному віку. У цей період відбувається усвідомлення дитиною своєї індивідуальності, змінюється її ставлення до навколишнього світу, до себе, до інших людей, відбувається перебудова потреб та мотивів, поведінки. Водночас змінюються і вимоги суспільства до дітей цього віку. У зв'язку з цим підлітку необхідно погоджувати свої потреби з очікуваннями оточуючих та вимогами соціальних норм. У цей період активно формується духовне багатство, моральність, готовність до праці, здатність зайняти певну громадянську позицію.

Часто весь підлітковий період трактують як кризовий, як період нормальної патології, підкреслюючи його бурхливий перебіг, складність і для самого підлітка, і для дорослих, які з ним взаємодіють.

Основні психологічні потреби підлітка – це прагнення до спілкування з однолітками, самостійності і незалежності, емансипації від дорослих, до визнання своїх прав з боку інших людей.

Аналізуючи дослідження М. Шпака (2016) про емоційний інтелект в підлітковому віці, можна припустити, що для успішної самореалізації підлітку необхідно мати добру емоційну пам'ять, високий рівень емпатійності, розвинену сенситивність, упевненість у собі та комунікативний потенціал. Усе це є складниками емоційного інтелекту (Шпак, 2016).

Завдяки емпатії підліток узгоджує свої реакції й поведінку відповідно до почуттів, думок та станів іншої людини. Емпатія у підлітків залежить від ціннісних ставлень до об'єктів і суб'єктів, емоційної спорідненості з ними, що виникає у процесі спілкування. А. Зимянський (2011) наголошує, що

емпатійність може закріплюватися як емоційна основа моральних якостей підлітків.

Так, у дітей підліткового віку проявляються деякі особливості емоційного інтелекту, які мають бути враховані у дослідницькій діяльності стосовно його формування засобами музичного мистецтва.

Література

- Зимянський, А. (2011). Роль емпатії у розвитку моральної самосвідомості підлітків. *Освіта регіону*, 2, 197–200.
- Реброва, О.Є. (2013). *Теоретичне дослідження художньо-ментального досвіду в проекції педагогіки мистецтва*. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова.
- Шпак, М. (2016). Особливості розвитку емоційного інтелекту і підлітковому віці. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки. Херсон*, 2(5), 80–84.

Ярослав АЛКСІЙЧУК

здобувач третього (освітньо-наукового) рівню вищої освіти
ДЗ «Південноукраїнський Національний педагогічний
університет імені к. Д. Ушинського»

Науковий керівник Наталія БІЛОВА
кандидат педагогічних наук, професор
ДЗ «Південноукраїнський Національний педагогічний
університет імені к. Д. Ушинського»

ПОЛІСТИЛІСТИЧНИЙ ПІДХІД У СУЧАСНОМУ БАНДУРНОМУ МУЗИКУВАННІ

У музичному мистецтві ХХІ ст. особливої актуальності набуває феномен полістилістики, а саме його: унікальність, синтез, креативність, співвідношення сучасних стильових тенденцій з традиційними поглядами тощо. Важливе місце належить полістилістиці у бандурному мистецтві, зокрема у виконавській та композиторській творчості. Адже для української культури бандура є не лише знаковим музичним інструментом, а й своєрідним національним символом.

На сьогоднішній день досить ґрунтовно висвітлене сучасне бандурне мистецтво у працях присвячених:

- композиторській творчості для бандури ХХ–ХХІ століть (В. Дутчак, І. Лісняк, Н. Морозевич, О. Ніколенко, О. Олексієнко, А. Омельченко, Т. Яницький та ін.);
- еволюції бандури та бандурного мистецтва (І. Дмитрук, В. Ємець, І. Мацієвський, Г. Хоткевич, Л. Черкаський та ін.)

Li LONGJIE, Alla HRINCHENKO <i>THE ROLE OF ASSOCIATIVE THINKING IN THE PROCESS OF LEARNING TO PLAY THE PIANO</i>	29
Li HONGYAN <i>THEORETICAL FOUNDATIONS OF DISTANCE LEARNING FOR A BASIC MUSICAL INSTRUMENT</i>	32
Лі ЮЙЦИ <i>ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНИХ УПОДОБАНЬ УЧНІВ МИСТЕЦЬКИХ ШКІЛ</i>	34
Anzhelina МАМУКІНА <i>TO THE PROBLEM OF PERFORMANCE AND INTERPRETATION PROCESS OF A PIANIST</i>	36
Лі СІНЬ <i>ОБРАЗНІСТЬ ТА МУЗИЧНА СТИЛІСТИКА ВОКАЛЬНОЇ ТВОРЧОСТІ РОБЕРТА ШУМАНА</i>	38
Михайло КІСЮК <i>ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ДІТЕЙ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ</i>	41
Ярослав АЛІКСІЙЧУК <i>ПОЛІСТИЛІСТИЧНИЙ ПІДХІД У СУЧАСНОМУ БАНДУРНЬОМУ МУЗИКУВАННІ</i>	43
Tian YILI, Alla HRINCHENKO <i>SPECIFIC DEVELOPMENT OF ENSEMBLE SKILLS OF FUTURE PIANO TEACHERS</i>	46
Фен ШИЧАО <i>钢琴演奏练习之音阶训练 [НАВЧАННЯ ГАММАМ У ПРАКТИЦІ ФОРТЕПІАННОГО ВИКОНАННЯ]</i>	50
Chen YILIN, Alla HRINCHENKO <i>IMPROVING ARTISTIC AND TECHNICAL SKILLS OF FUTURE PIANO TEACHERS</i>	56
Чень СЯОЮЙ, Наталя КЬОН <i>СУТНІСТЬ І СТРУКТУРА ВОКАЛЬНО-СТИЛЬОВОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ УКРАЇНИ Й КИТАЮ</i>	59